

LXVII. Nemzeti Kulturális Alap

Alap fejezet száma és megnevezése:

LXVII. Nemzeti Kulturális Alap

Alap felett rendelkező megnevezése:

**Társadalmi Kapcsolatokért és Kultúráért
Felelős Minisztérium minisztere**

Alapkezelő megnevezése:

Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő

Nemzeti Kulturális Alap 2025. évi beszámolójának indokolása

I. Összefoglaló adatok

A beszámolási időszakban a Kollégiumok 64 db pályázati felhívást jelentettek meg. Az elbírált pályázatok száma (5.149 db) 45,2%-kal (azaz 4.248 db pályázattal), a támogatott pályázatok száma pedig 34,6%-kal (2.112 db pályázattal) marad el az elmúlt évhez képest. A támogatott pályázatok aránya az elbírált pályázatokhoz viszonyítva 2023-ban 64% volt, mely 2024-ben 65%-ra növekedett, majd a beszámolási időszakban további emelkedést mutat (77,7%).

A 2024. évhez viszonyítva a tárgyévben beérkezett pályázatok számának 45,2%-os csökkenése nem jelentette egyben a támogatott projektek számának ilyen mértékben történő csökkenését is (-34%), inkább a forráselosztás vált intenzívebbé. A megítélt támogatások összege 17.088,5 millió Ft, mely 48,3 %-os növekedést mutat az előző évi 11.526,3 millió Ft összeghez képest.

A pénzügyi elszámolások elfogadását és a szakmai ellenőrzéseket követően 2025. évben 4.701 db pályázat került lezárásra, mely az előző év adatához képest alacsonyabb számot mutat.

A jogszabályi kötelezettségnek eleget téve valamennyi pályázat esetében értesítő levelet kaptak a támogatottak, illetve pénzügyi lebonyolító igénybevétele esetén a lebonyolító is a pénzügyi elszámolás és szakmai beszámoló elfogadásáról, valamint a pályázat lezárásáról.

A pénzügyileg és szakmailag elfogadott, ezt követően lezárt pályázatok száma a 2024. év adatához viszonyítva 40,3%-kal csökkent. Az állandó szakmai kollégiumok esetében ez 38,6%-kal, a miniszteri támogatások esetében 30,9%-kal, míg az ideiglenes kollégiumi döntések esetében 49,7%-kal maradt el az előző év adatától.

Az Ávr. 100.§ (3) bekezdés előírása alapján megvalósuló, szűrőpróbaszerűen kiválasztott bizonylatok teljeskörű ellenőrzésének bevezetésével az előző évekhez képest kevesebb számú bizonylat került vizsgálatra. A vizsgálatok eredményeként a legtöbb esetben a pénzügyi és szakmai hiánypótlásokra a támogatottak részére megfogalmazott felszólító levél útján került sor, mely nagyobb hiánypótlási hajlandóságot és kevesebb ügyintézkést vont maga után.

Továbbra is jellemző a többszöri felszólítás kezdeményezése a kedvezményezettek részére, melyben beszámolási kötelezettségeikre hívja fel a figyelmüket a kezelő szerv.

II. Az Alap 2025. évi vagyoni helyzetének alakulása

II. 1. Eszköz oldal

Az Alap pénzeszközeinek nyitó állománya 15.325,1 millió Ft. A beszámolási időszakban befolyt bevétel 18.694,5 millió Ft, a kiadások 19.216,9 millió Ft összegben teljesültek. A pénzeszközök záró állománya 2025. december 31-én 14.802,6 millió Ft, mely 522,4 millió Ft-

tal kevesebb az induló pénzkészletnél. Az Alap 2025. évben támogatásra felhasználható forrása az eredeti költségvetésben meghatározott előirányzathoz képest 14.563,2 millió Ft-tal növekedett az egyéb bevételek, a szerzői jogi törvény alapján közös jogkezelőktől származó befizetések, valamint az előző évi maradvány címeiken.

Maradványból 11.916,0 millió Ft-tal növekedett az Alap bevétele, mely egyrészt az NKA Bizottsága engedélyével és a kultúráért felelős miniszter jóváhagyásával a lekötött (kötelezettségvállalással terhelt) maradvány (1.916,0 millió Ft), másrészt a 2024. évi szabad maradványkeret Nemzetgazdasági Minisztérium engedélye alapján a Kiemelt Kulturális Programok Ideiglenes Kollégiuma részére kiemelt jelentőségű szakmai programok támogatása céljából történő igénybevételeiből (10.000 millió Ft) származik.

A szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Kjkt.) 42-45. § alapján átadott szerzői jogdíjból származó többletbevétel 742,4 millió Ft, melynek terhére a pályázatok kiírása a második félévre húzódott, tekintettel a források átadásának időpontjára.

Az egyéb bevételek (267634 ÁHTT) jogcímen 1.905,3 millió Ft többletbevétel folyt be, mely lehetővé tette a kiadási előirányzatok további emelését.

A kedvezményezettekkel szembeni követelés állomány értékvesztéssel csökkentett összege 150,2 millió Ft volt, ami az éves pályázati kifizetések 0,8%-a.

II. 2. Forrás oldal:

A tárgyévi kötelezettségvállalások részben kifizetésre kerültek, a kötelezettségvállalással terhelt maradvány összege 4.434,9 millió Ft, az éven túli kötelezettségvállalás összege 761,2 millió Ft.

III. Az Alap bevételei

6. cím Egyéb bevételek

A beszámolási időszakban az Egyéb bevétel cím az alábbiak szerint teljesült:

- a beszámolási évet(eket) megelőzően a kedvezményezettek részére az Alap által kifizetett, a pályázók által meghíúsulás miatt önként visszautalt, fel nem használt, illetve a pénzügyi elszámolás során visszakért támogatások maradványainak visszautalásából származó bevétel 1.561,8 millió Ft összegben,
- ügyleti- és késedelmi kamat, kötbér befizetések összege 10,0 millió Ft;
- a kezelő szerv által beszedett nevezési díj összege 26,2 millió Ft,
- a Batthyány Lajos Alapítvány által megállapodás alapján 595,0 millió Ft átadása meghatározott szakmai feladat, dokumentumfilmek megalkotása támogatási cél megvalósításához,
- a megszűnt adónemből, a kulturális adóból a vállalkozások önellenőrzése során keletkezett befizetési kötelezettségeik alapján befolyt bevétel 12,3 millió Ft.

7. cím Játékadó NKA-t megillető része

Az ötös lottó szerencsejáték játékadója NKA-t megillető részének eredeti előirányzata 13.900,0 millió Ft volt, a 2025. évben a ténylegesen befolyt összeg 13.146,7 millió Ft.

9. cím Szerzői jogi törvény alapján a közös jogkezelőktől származó befizetések

A jogcímen a teljesült bevétel az eredeti előirányzat (2.600,0 millió Ft) összegét meghaladta, a ténylegesen befolyt bevétel 3.342,4 millió Ft. A jogdíj bevételek teljesülése és azok felhasználása a következők szerint alakult:

- A közös jogkezelő szervezetek a Kjkt. alapján jogdíjbevételeiknek, a tagdíjakból és a közös jogkezelésen kívüli tevékenységből származó bevételeiknek a támogatási politikájukban meghatározott részét felhasználhatják közösségi – kulturális – célra a Kjkt. 43. § (1) és 45. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alap részére történő átadással. A jogcímen 2025. évben befolyt összeg 335 millió Ft. Kulturális célú felhasználás érdekében - a korábbi évek gyakorlatával megegyezően - az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület (a továbbiakban: Artisjus) adott át jogdíjat az NKA részére, egyéb közös jogkezelő szervezet nem élt ezzel a lehetőséggel.
Az Artisjus által a komolyzenei területen keletkezett jogdíj került átadásra, a szépirodalmi és könnyűzenei jogdíjak felhasználását a jogkezelő saját hatáskörben bonyolította. Az átutalt kulturális célú jogdíjbevétel az Előadó-művészetek Kollégiuma zeneművészeti szakterület döntése alapján került felhasználásra, a Kollégium szakmailag értékes művek létrehozását, valamint kulturális programok megvalósulását támogatta az Artisjus támogatási politikájában meghatározottak figyelembevételével.
- A Kjkt. 42 § (1) bekezdése, valamint a 45. § (3)-(4) bekezdése alapján az ismeretlen, vagy ismeretlen helyen tartózkodó jogosultat megillető, 3 éven túl ki nem fizethető jogdíjak 90%-át a közös jogkezelő szervezet az éves beszámoló elfogadását követő 60 napon belül köteles az NKA részére átadni kulturális célú felhasználás érdekében.
A 2025. évben az Artisjus 381,6 millió Ft, az Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület (a továbbiakban: EJI) 417,3 millió Ft, a HUNGART Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület (a továbbiakban: HUNGART) 27,4 millió Ft, a FilmJUS Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesülete (a továbbiakban: FilmJus) 50,5 millió Ft, a Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Repográfiai Egyesülete (a továbbiakban: MASZRE) 42,1 millió Ft, a Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége Közös Jogkezelő Egyesület (a továbbiakban: MAHASZ) 43,2 millió Ft, a Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület (a továbbiakban: MISZJE) 11,0 millió Ft jogdíjbevételt utalt át. A jogdíjbevételek felosztása a jogkezelők által meghatározottak szerint történt.

	(millió Ft)
Artisjus	összeg
- Könnyűzene szakterület	348,8
- Szépirodalom szakterület	16,5
- Zeneművészet szakterület	16,3
EJI	
- Zeneművészet szakterület	25,0
- Könnyűzene szakterület	246,2
- Színművészet szakterület	129,4
- Táncművészet szakterület	16,7
HUNGART	
- Képzőművészet szakterület	16,4
- Iparművészet szakterület	5,5
- Fotóművészet szakterület	5,5

MASZRE	
- Ismeretterjesztés és Környezetkultúra szakterület	11,4
- Szépirodalom szakterület	26,5
- Könyvkiadás szakterület	4,2
MAHASZ	
- Könnyűzene szakterület	43,2
MISZJE	
- Szépirodalom szakterület	11,0
FilmJUS	
- Filmművészet szakterület	50,5

A MASZRE a Könyvkiadás szakterület által felhasználható jogdíjbevételt (4,2 millió Ft) a 2025. évi Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál támogatása érdekében adta át az Alap részére.

A Kjkt. 44. § (1) bekezdése értelmében a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 20. és 21. §-ában meghatározott díjakból származó – a kezelési költséggel csökkentett – bevétel 25%-át a jogosultak érdekében kulturális célokra kell felhasználni. E jogcímen a Magyar Reprográfiai Szövetségtől és az Artisjustól érkezett befizetés (ez utóbbi befizetés az Artisjusnál keletkező jogdíjbevételen túl az EJI, a HUNGART, a FilmJus, valamint a MAHASZ közös jogkezelőknél keletkező bevételeket is tartalmazza.)

- A Kjkt. 45. § (2) bekezdése alapján a közös szerzői jogkezelők kötelesek az üres hang- és képhordozók jogdíjának 25%-át kulturális célra fordítani az NKA tv.-ben meghatározott támogatási célokra. Az átadott bevételek 1.921,8 millió Ft összegben növelték a Kollégiumok által felosztható keretet és adott lehetőséget pályázati kiírásokra, valamint további 40 millió Ft tartalékba került. A jogdíjból származó bevétel az NKA Bizottságának javaslata alapján, a kultúráért felelős miniszter engedélyével – amennyiben releváns, az Szjt. vonatkozó rendelkezései alapján meghatározott %-os mértékben, valamint a jogkezelők által megadott keletkezési hely figyelembevételével – került felosztásra az alábbiak szerint:

(millió Ft)

Vizuális Művészetek Kollégiuma	
- Filmművészet szakterület	252,6
- Fotóművészet szakterület	54,4
- Képzőművészet szakterület	28,8
- Iparművészet szakterület	24,9
Előadó-művészetek Kollégiuma	
- Könnyűzene szakterület	55,0
- Színházművészet szakterület	200,8
- Táncművészet szakterület	100,6
- Zeneművészet szakterület	78,6
Anyanyelvi Kultúra Kollégiuma	
- Szépirodalom szakterület	66,1
Épített Örökség Kollégiuma	
- Építőművészet szakterület	40,0
Hangfoglaló Könnyűzene Támogató Program Kollégiuma	850,0
Halmos Béla Program Kollégium	170,0

IV. Az Alap kiadásainak teljesítése

1. cím: Alapból nyújtott támogatások

Az NKA törvény 7. §-a meghatározza, mely célokra adható támogatás. A 2025. évben az alábbi célok megvalósulására került megítélésre és folyósításra támogatás:

Nemzeti és egyetemes értékek létrehozásának, megőrzésének, terjesztésének támogatása

Ezen célok megvalósítására az NKA valamennyi Kollégiuma kiír pályázatot az egyes altémákban. Ezen a törvényi soron az egyik legjelentősebb kiadás a beszámolási időszakban a lap- és könyvkiadás, kiadványok-, periodikák támogatása, illetve művek létrehozása és produkciók megvalósítása volt. Ezen belül is az egyik legmagasabb összegű kifizetést az Anyanyelvi Kultúra-, az Előadó-művészetek- és a Közgyűjtemények Kollégiuma teljesített, továbbá a Miniszteri keret terhére is került jóváhagyásra támogatás és teljesült annak kifizetése e törvényi soron. A jogcímen összesen 2.026,4 millió Ft kifizetés történt, mely az Alapból folyósított támogatások 11,6%-a.

Évfordulók, hazai fesztiválok és rendezvények, valamint azokon való részvétel támogatása

Az Alap másik jelentős kifizetési jogcíme az évfordulók, hazai fesztiválok és rendezvények, valamint azokon való részvétel támogatása. A Miniszteri keret terhére történő támogatások a legjelentősebbek, melyek jellemző altémái a kiállítások megrendezése, kapcsolódó katalógusok készítése, rendezvények lebonyolítása és pedagógiai programok indítása. A másik jellemző terület a Kiemelt Kulturális Programok Ideiglenes Kollégiuma, a Hangfoglaló Könyvzene Támogató Program Kollégiuma, valamint az Előadó-művészetek Kollégiuma által zeneművészeti tevékenységre megítélt támogatások kifizetése. A jogcímen összesen 3.175,6 millió Ft kifizetés valósult meg, mely az Alapból folyósított támogatások 18,1%-a.

Nemzetközi fesztiválok, rendezvények és azokon való részvétel

Ezen a címen a legnagyobb támogatási összegek a Hagyomány- és Ismeretátadás és Közösségi Programok és Fesztiválok Kollégiuma pályázati kifizetései, melyekkel nagyrendezvények megtartása céljából részesültek támogatásban a pályázók. A jogcímen összesen 1.017,3 millió Ft kifizetésre került sor, amely az Alapból folyósított támogatások 5,8%-a.

Művészeti alkotások új irányzatai, új kulturális kezdeményezések támogatása

A Vizuális Művészetek és a Kiemelt Kulturális Programok Ideiglenes Kollégiuma támogatásai jelentősek ezen a jogcímen, amelyen elsődlegesen a művészek alkotóművészeti tevékenységére nyújtanak támogatást. A jogcímen összesen 636,9 millió Ft kifizetés történt, amely az Alapból folyósított támogatások 3,6%-a.

Épített örökség, építőművészet támogatása

Az NKA műemlékek és műemlék jellegű épületek állagmegóvására, veszélyelhárításra, régészeti feltárásokra és a műemlékvédelem népszerűsítésére 194,6 millió Ft-ot fizetett ki jóváhagyott támogatások alapján, mely az Alapból folyósított támogatások 1,1%-a.

Kultúrateremtő, közvetítő, valamint egyéni és közösségi tevékenységek támogatása

E jogcím alá többek között a könyvtárak eszköztámogatása, szolgáltatásfejlesztés, közművelődési intézmények által szervezett programok kiadása, cirkuszművészeti programok finanszírozása tartozik. A legjelentősebb kifizetések a Kiemelt Kulturális Programok Ideiglenes Kollégiuma által egyedi támogatások keretében valósultak meg. A Hagyomány- és Ismeretátadás Kollégiuma által kiírt pályázatok eszközbeszerzéseire és képzéseire jelentős összegben történtek kifizetések. A Kollégiumoknak lehetőségük volt továbbá a jóváhagyott keretük 10%-ának mértékéig egyedi igényeket is támogatni. A jogcímen 10.438,3 millió Ft kifizetésre került sor, mely az Alapból folyósított támogatások 59,7%-át teszi ki.

Nemzetközi tagdíjak

A jogcímen kulturális célú nemzetközi szervezetekben való részvétel tagdíjainak finanszírozásához nyújt támogatást az NKA pályázat alapján. A felhasználás a beszámolási időszakban 8,8 millió Ft volt ezen a címen, mely az Alapból folyósított támogatások 0,1 %-a.

2. cím Működési kiadások

A kezelői feladatok kapcsán felmerülő kiadások fedezetére az Alap, a költségvetésében meghatározottak szerint a működési kiadások címen forrást biztosít az NKTK részére. A beszámolási időszakban eredeti előirányzatként e célra 1.460,2 millió Ft került meghatározásra, azonban a kezelő szervnél felmerült többletkiadások finanszírozására 1.574,7 millió Ft, került átadásra. A működési kiadások további 10,9 millió Ft kiadását a kifizetésekkel kapcsolatban felmerült bankköltség és tranzakciós díj tette ki.

4. cím Kulturális célú központi költségvetési szervek működési kiadásainak támogatása

Az NKA törvény 7/C. § (2) bekezdése rendelkezik a kultúráért felelős minisztérium (a 2025. évben Kulturális és Innovációs Minisztérium, a továbbiakban: KIM) irányítása, valamint felügyelete alá tartozó kulturális célú központi költségvetési intézmények működési kiadásainak egyszeri, adott év költségvetését kiegészítő támogatási összegről, amelyet az NKA szabályainak megfelelő módon lehet igényelni, és elbírálásáról a miniszter dönt. A KIM irányítása alá tartozó központi költségvetési szervek működési kiadásainak egyszeri kiegészítése a beszámolási időszakban 133,4 millió Ft volt, melyből 3 intézmény részesült támogatásban - 1 intézmény részére a megítélt támogatás (71,8 millió Ft) 2026. évben került kifizetésre -.

V. A teljesített költségvetési bevételek és költségvetési kiadások számszaki bemutatása

Megnevezés	(millió Ft)	
	2025. évi Költségvetési kiadások	2025. évi Költségvetési bevételek
Egyéb bevételek		2.205,3
Játékadó NKA-t megillető része		13.146,7
Szerzői jogi törvény alapján közös jogkezelőtől származó befizetések		3.342,4
Alapból nyújtott támogatások	17.497,9	
Működési kiadások	1.585,6	
Kulturális célú, központi költségvetési szervek működési kiadási támogatása	133,4	
Összesen:	19.216,9	18.694,4